

Huvudman

Filipstads kommun
kommun@filipstad.se

Delbeslut

Datum 2025-04-08
Dnr SI 2024:4609
Sida 1 (7)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Nykroppa skola i Filipstads kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 3 december 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser undervisning bedrivs under ledning av lärare, starta frånvaroutredning, särskilt stöd, kränkande behandling och ordningsregler.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Nykroppa skola i Filipstads kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande undervisning bedrivs under ledning av lärare, undervisning av behöriga och legitimerade lärare, frånvaro, särskilt stöd, kränkande behandling samt ordningsregler.

Skolinspektionen har den 3 december 2024 beslutat att förelägga Filipstads kommun att senast den 21 mars 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisning bedrivs under ledning av lärare, starta frånvaroutredning, särskilt stöd, kränkande behandling och ordningsregler.

Skolinspektionen har även förelagt Filipstads kommun att senast den 19 augusti 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brist rörande undervisning av behöriga och legitimerade lärare.

Filipstads kommun har den 20 mars 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet samt kompletterande uppgifter den 1 april 2025.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Filipstads kommun har följt föreläggandet i de delar som avser undervisning bedrivs under ledning av lärare, starta frånvaroutredning, särskilt stöd, kränkande behandling och ordningsregler, samt om Filipstads kommun vidtagit åtgärder och om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Undervisning bedrivs under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att all undervisning på Nykroppa skola numera bedrivs av personer som är anställda som lärare. Enligt huvudmannen bedrivs undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap av en legitimerad lärare som däremot är obehörig i ämnet, då det inte finns någon behörig lärare att tillgå. Vidare framgår att undervisning i ämnet idrott och hälsa bedrivs av en olegitimerad lärare till och med slutet av vårterminen 2025. Av huvudmannens redovisning framgår att läraren studerar för att erhålla lärarlegitimation i ämnet. Huvudmannen har till sin redovisning inkommit med anställningsavtal för de personer som bedriver undervisning i ämnena hem- och konsumentkunskap och idrott och hälsa, vilka visar att dessa personer är anställda som lärare på Nykroppa skola.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att rektorn och biträdande rektorn genomfört lektionsbesök för att säkerställa att all undervisning bedrivs av personer som är anställda som lärare. Av kompletterande uppgifter från huvudmannen framgår att en lärare är ansvarig och bedriver all undervisning för årskurserna 5–6. När elever i årskurs 6 har undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap får elever i årskurs 5 undervisning i ämnet matematik av en annan legitimerad och behörig lärare.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att undervisning definieras som processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

Av skollagen framgår även att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. (2 kap. 10 § skollagen)

Enligt skollagen ansvarar en legitimerad lärare för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Om det inte finns någon legitimerad och behörig lärare att tillgå inom huvudmannens

organisation eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan lärare får som huvudregel bedriva undervisning under högst ett år i sänder och om en sådan lärare ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader ska huvudmannen först fatta beslut om detta. Som huvudregel får endast den som har legitimation anställas som lärare inom skolväsendet utan tidsbegränsning. (2 kap. 13, 15 och 18–21 §§ skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att utgångspunkten för att en aktivitet ska klassas som undervisning är att en lärare måste ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165 s. 633).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Starta frånvaroutredning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att skolledningen vid flera tillfällen klargjort för skolans personal skollagens krav på att en frånvaroutredning inleds när en elev har upprepad eller längre frånvaro, oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig. Rektorn och den biträdande rektorn har därutöver gått igenom den kommunövergripande handlingsplanen för ökad skolnärvaro med skolans personal, samt diskuterat skolans nya rutiner i arbetet med frånvaro vad gäller att uppmärksamma frånvaro, kontakta vårdnadshavare och identifiera orsakerna till elevers frånvaro inom ramen för en frånvaroutredning.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att skolledningen tillsammans med klasslärare och elevhälsan under en klasskonferens den 16 december 2024 identifierat och dokumenterat vilka elever som bedömts ha en upprepad eller längre frånvaro. Av inkommen förteckning framgår att sex elever bedömts ha en upprepad eller längre frånvaro.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att skolan för fem av de sex identifierade eleverna har inlett frånvaroutredningar. I ett av fallen har skolan bedömt det som obehövligt att inleda en frånvaroutredning. Av huvudmannens redovisning och av inkommen dokumentation framgår att frånvaroutredningar skett i samråd med eleven,

elevens vårdnadshavare samt elevhälsan. Det framgår även att huvudmannen informerats när en frånvaroutredning inletts.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § andra stycket skollagen).

Av skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (7 kap. 19 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan till rektorn och utredning om behov av särskilt stöd

Av huvudmannens redovisning framgår att skolledningen vid flera tillfällen klargjort för skolans personal skollagens krav på att anmäla till rektorn när en lärare eller övrig personal befarar att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Rektorn och den biträdande rektorn har därutöver gått igenom skolans rutiner för hur en anmälan om behov av utredning av särskilt stöd ska gå till.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolledningen tillsammans med klasslärare och elevhälsan under en klasskonferens den 16 december 2024 identifierat och dokumenterat vilka elever som befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd getts i form av extra anpassningar. Av inkommen förteckning framgår att 14 elever anmälts till rektorn om behov av utredning av särskilt stöd. För samtliga elever har en utredning om behov av särskilt stöd startats och slutförts.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att skolledningen har klargjort för skolans personal skollagens krav på att dels agera när en elev blir utsatt för kränkande behandling, dels anmäla till rektorn när personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Av redovisningen framgår att skolledningen därutöver har gått igenom skolans rutin för arbetet mot kränkande behandling med personalen, haft veckovisa möten med personalen för att diskutera hur skolpersonal hanterar kränkande behandling samt haft genomgång av skolans digitala system för hur anmälan om kränkande behandling ska genomföras och dokumenteras.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att antalet anmälningar om kränkande behandling som rektorn mottagit har ökat i jämförelse med föregående läsår. Under perioden den 4 december 2024 till och med den 17 mars 2025 har rektorn mottagit 14 anmälningar om kränkande behandling.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 § skollagen)

Av skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § första och andra stycket skollagen)

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan aktivt medverka till att motverka diskriminering och kränkande behandling av individer och grupper. (Lgr 22, 2.1 Normer och värden)

Vidare framgår av skollagen att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att skolledningen den 19 december 2024 gick igenom skolans ordningsregler tillsammans med elevrådet. Vid elevrådet den 16 januari 2025 fick eleverna återge sina respektive klassers diskussioner om ordningsreglerna vilket ledde till en revidering av dessa. Vid elevrådet den 13 mars 2025 gick skolledningen igenom de reviderade

ordningsreglerna, och representanterna för elevrådet fick i sin tur presentera förändringarna för sina klasser med hjälp av skolans personal.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Hans-Göran Arvidsson

Beslutsfattare
Signerat av: Hans-Göran Arvidsson

X Victoria Eriksson

Föredragande
Signerat av: Victoria Eriksson